Boekbespreking.

C. H. Edelman. *„Studiën over de bodemkunde van Nederlandsch-Indië"*. Publicatie No. 24 van de Stichting „Fonds Landbouw Export Bureau 1916—1918" (L.E.B. Fonds), uitgegeven bij H. Veenman & Zonen, Wageningen, 1941, 416 blz.

Deze studiën ,welke 't gevolg zijn van Prof. Edelman's reis naar Java en Sumatra in 1936, geven een inleiding tot de bodemkundige literatuur van Nederlandsch Indië, met een aansluitende omvangrijke bibliographie van ruim 100 bladzijden. Mede terwille van de practische bruikbaarheid en voor de betere aansluiting bij de bodemkundige literatuur, werd daarbij de origineele opzet gevolgd, om telkens de bodemkunde van een bepaald onderwerp in oogenschouw te nemen. Zoodat de hoofdmoot van het boek door de afzonderlijke behandeling van den boschbouw en vele belangrijke gewassen of cultures (zooals rijst, rubber, enz.) gevormd wordt. Waarnaast, wederom afzonderlijk, de bespreking van algemeen bodemkundige en speciale onderwerpen plaats vindt, bijv. de karteering, de regionale bodemkunde, de belangrijke elementen en meststoffen, de erosie en bevloeiing, de plantenziekten, de selectie, enz.

Volgens het zelfde indeelingsprincipe vinden we het hoofdstuk „Boschbouwbodemkunde" uitgesplitst naar de onderdeelen van den boschbouw, zooals cultuuraanleg, bodemverzorging, menging, (groen)bemesting, dunning, flora, inrichting, e.a. Terwijl behalve de djati-bosschen ook andere boschbouwkundige objecten een aparte behandeling genieten, zooals de vloed- en moerasbosschen.

De vanaf 1843 dateerende literatuur deelde de schrijver op practische wijze in drie tijdperken in. Helaas missen we — uit den aard der zaak — vele niet gepubliceerde rapporten van het Bodemkundig Instituut te Buitenzorg.

Tusschen de bespreking van de literatuur door, weet Edelman hier en daar ook eigen inzichten en conclusies heen te vlechten. Zoo valt bij hem sterk de nadruk op het moderne profielonderzoek, in 't algemeen het veldwerk. Elders onderscheidt hij in verband met het humusvraagstuk een z.g. humusniveau, waarop „vorming en afbraak van de organisatie stof elkaar in evenwicht houden".

Ook bepleit de schrijver — terecht — een grootere toepassing van de bodemkunde bij de boschinrichting, vooral voor de slechtere djati-gronden.

Onder meer wil Edelman een globale grondkarteering op een schaal van 1 : 50.000, terwille van het grootere regionale verband der bodemtypen; „gevolgd door een gedetailleerde groeiplaatskarteering, mede gebaseerd op een groeiplaatsboniteering". Deze groeiplaats- of grondboniteering zou bestaan „uit het door onderlinge vergelijking van de groeiplaatsen taxeeren van de bereikbare productiviteit van den grond voor djati".

Het zou ondoenlijk zijn om den schrijver in zijn gedegen studie op den voet te volgen. Als we ons evenwel nog een enkele opmerking mogen veroorloven, zouden we gaarne een uitvoeriger behandeling hebben gezien van het verband tusschen de natuurlijke vegetatie en den bodem. Terwijl tevens een korte critiek ,op de plantensociologische methoden, waarvoor Meyer Drees aandacht heeft gevraagd in den Indischen boschbouw, welkom zou zijn geweest. Het thans gegeven commentaar: „Zijn denkbeelden zijn bodemkundig slecht gefundeerd en moeten met de noodige reserve worden bekeken", behoeft eenige argumenteering.

Buiten alle twijfel heeft Edelman zeer verdienstelijk werk gedaan met de uitgave van zijn zoo breed opgezette studie, waarvoor stellig in de Indische Boschbouw belangstelling zal blijken te bestaan.

v. D.

Nederlandsche Dendrologische vereeniging. 14e Jaarboek. 1939. 110 blz. Prijs: ing. f 2.60.

In verband met de oorlogsomstandigheden verscheen dit jaarboek 1939 pas in 1941, en is inhoud en omvang kleiner dan anders. Het bevat de algemeene feiten en de ledenlijst van de vereeniging, verslagen van vergaderingen, voordrachten en excursies, en eenige korte opstellen.

H. J. Venema geeft o.a. een herziene en aangevulde lijst van de in Nederland gekweekte Crataegus-soorten.

W. F. Koppeschaar schreef een drietal korte bijdragen: over een Magnolia variëteit met een zeer groote winterhardheid; over een variëteit of vorm van de linde uit Zweden, voorloopig gekweekt als „Örebro-linde", waarvan de schrijver verwacht, dat deze ook voor ons land van belang zal worden, in het bijzonder als laan- en straatboom, wegens haar zeer steil groeiende kroon, en over de Populus Wilsonii Schneid. uit Centraal- en West-China, een zeer fraaie populier, die in Zweden, en ook noordelijker, uitstekend winterhard is gebleken.

A. M. van Essen geeft een lijst van soorten en variëteiten, aanwezig in het pinetum „Blijdenstein" te Hilversum, thans ressorteerende onder den Amsterdamschen Hortus botanicus.

Tenslotte schreef H. J. Venema een uitvoerig, geschiedkundig toegelicht, artikel over de Xylotheek van de voormalige Hoogeschool en het Rijks Athenaeum te Franeker.

Het pleit voor het doorzettingsvermogen van bestuur en redactiecommissie dat zij na alle moeilijkheden en verliezen toch overgingen tot het publiceeren van dit jaarboekje, dat er in ieder geval getuigenis van aflegt, dat de Nederl. Dendrologische vereeniging springlevend is.

J. R. B.

De Landbouwhoogeschool. Samengesteld door Prof. dr G. Minderhoud, met medewerking van Prof. ir A. M. Sprenger, Prof. J. E. van der Stok, Prof. A. te Wechel en het bestuur van het Nederlandsch Instituut van landbouwkundig ingenieurs.

Uitgegeven in 1941 vanwege het Nederl. Inst. van landbouwkundig ingenieurs door H. Veenman & Zonen te Wageningen. 40 blz. Prijs: ing. f 0,75.

„Het doel van dit boekje is het geven van bekendheid aan de Landbouwhoogeschool en aan de studie te Wageningen. Het bestuur van het Nederlandsch instituut van landbouwkundig ingenieurs, dat het initiatief tot deze uitgave nam, beoogt vooral degenen, die in aanmerking komen om landbouwkundigen in dienst te nemen, voor te lichten over hetgeen van een landbouwkundigen ingenieur op grond van zijn studie mag worden verwacht en over de eischen, welke men zal moeten stellen, indien men voor meer gespecialiseerd werk van de diensten van een landbouwkundigen ingenieur gebruik wenscht te maken", zegt de inleiding.

Gezegd mag worden dat het boekje in zijn opzet geslaagd is. Het geeft een summier gemotiveerd overzicht van de samenstelling en de splitsingen van de studievakken en studierichtingen, met korte aanduidingen van de daarop aansluitende mogelijkheden van latere werkzaamheid in de

practijk. Het komt mij voor, dat het boekje op dit laatste punt voor uitbreiding vatbaar is. Nadere, hoewel zoo kort mogelijk te houden, aanduidingen, omtrent de verschillende beroepen, en de eischen welke deze aan kennis en inzicht stellen, zullen zeer verhelderend kunnen werken ten aanzien van het begrip betreffende de studie aan de Landbouwhoogeschool, en de toekomstmogelijkheden, welke deze biedt.

Het omslag acht ik helaas niet geslaagd. Overigens is de typografische uitvoering uitstekend.

Het is een goede gedachte geweest van het Ned. Instiuut van landbouwkundig ingeniers om tot deze uitgave over te gaan. Het boekje zal zonder twijfel nuttig werk verrichten. Van harte hoop ik dat een vlotte en ruime verspreiding het bestuur van het Instituut en den schrijvers de voldoening zal brengen, welke zij verdienen. J. R. B.

Boekaankondiging

Van de bekende brochure van de Ned. Heide Maatschappij, *„Boschbrand"* is dezer dagen reeds een 3e herziene druk verschenen. De 2e druk is in zeer korten tijd verspreid geworden ; een bewijs, dat men deze manier van voorlichting weet te waardeeren.

Het boekje bevat 58 pagina's druks en is rijk geïllustreerd. Deze uitgifte vormt een onderdeel van de algemeene propaganda der Maatschappij tot beteugeling van bosch- en heidebranden. Het boekje is op aanvraag *kosteloos* bij de Directie verkrijgbaar. Voor jeugdvereenigingen, kampeerders, scholen, trekkers, natuurvrienden enz. is het een onmisbaar bezit.
